

**PROJEKT DRÓG, PARKINGÓW I CHODNIKÓW
CENTRALNY OŚRODEK SPORTU
OŚRODEK PRZYGOTOWAŃ OLIMPIJSKICH W WAŁCZU
AL. ZDOBYWCÓW WAŁU POMORSKIEGO 99
78-600 WAŁCZ**

działka nr ewid. 5225/1 obręb Wałcz, jedn. ewid. 321701_1.0001.5225/1

Zawartość projektu

Opis techniczny

1. Podstawa opracowania.....str.2
2. Cel i zakres opracowania.....str.2
3. Rozwiązania geometryczne - plan sytuacyjny.....str.2
4. Rozwiązania wysokościowe i odwodnienie.....str.2,3
5. Konstrukcja nawierzchni.....str.3,4
6. Szczegóły konstrukcyjne, normy i literatura techniczna.....str.5,6
7. Zestawienie ilości.....str.6,7
Plan bezpieczeństwa i ochrony zdrowia.....str.8,9,10

Część rysunkowa

1. Plan zagospodarowania terenu.....skala 1:500
2. Przekroje normalne.....skala 1:50
3. Konstrukcja nawierzchni
4. Rysunki szczegółów.....skala 1:10
5. Niweleta.....skala 1:500/50
6. Plan z rodzajami nawierzchni.....skala 1:500
- 7,8,9. Przekroje.....skala 1:500

OPIS TECHNICZNY

1. Podstawa opracowania

- 1.1. Decyzja o warunkach zabudowy
- 1.2. Dokumentacja geodezyjna - Usługi Geologiczne mgr. Inż Robert Chuchro, Wałcz, oś. Olimpijskie 36
- 1.3. Rozporządzenie Ministra Transportu i Gospodarki Morskiej z dn. 29.01.2016 r. w sprawie warunków technicznych jakim powinny odpowiadać drogi i ich usytuowanie Dziennik Ustaw nr 216 poz. 124
- 1.4. Rozporządzenie Ministra Transportu i Gospodarki Morskiej z dn. 02.03.1999. w sprawie warunków technicznych jakim powinny odpowiadać drogi publiczne i ich usytuowanie Katalog 1.6. Typowych Konstrukcji Nawierzchni Podatnych i Półsztywnych – IBDiM W-wa 1997
- 1.5. Rozporządzenie Ministra Środowiska z dn. 27.09.2001 r. w sprawie katalogu odpadów Dziennik Ustaw nr 112 Warszawa 1998
- 1.7. Zeszyt nr 127 str.8-31 – Nawierzchnie z kostki brukowej betonowej wydana przez IBD i M Warszawa 1996r.
- 1.13. Rozporządzenie Ministra Środowiska z dn. 9.12.2014r. W sprawie katalogu odpadów (Dz. U. Z 2014r. poz. 1923)
- 1.7. Mapa w skali 1:500
- 1.8. Uzgodnienia branżowe

2. Cel i zakres opracowania

Zadaniem opracowania jest zaprojektowanie dróg wewnętrznych – parkingu dla samochodów osobowych, drogi pożarowej oraz chodników. Projektowane drogi stanowią drogi wewnętrzne i połączone będą istniejącymi drogami wewnętrznymi z drogą publiczną. W dokumentacji ujęto roboty drogowe w miejscach powiązań z istniejącym układem komunikacyjnym.

3. Rozwiązania geometryczne - plan sytuacyjny

Na załączonych rysunkach pokazano usytuowanie projektowanych parkingów, dróg wewnętrznych i chodników - z zaznaczeniem linii wymiarowych i rodzajów konstrukcji nawierzchni. Na terenie obejmującym projektowaną nawierzchnie znajduje się obecnie teren zielony.

Drogi usytuowane będą z 4 stron hali. Budynek w planie posiada kształt prostokątny, wydłużony w kierunku pd.-wsch. - pn.-zach. Po stronie zach. projektuje się parking dla samochodów osobowych. Projektuje się :

- Po stronie pd.-wsch. odcinek drogi (A), droga pożarowa, połączona z nawierzchnią istniejącą po stronie pd. Długość odcinka około 52m (do części narożnej budynku), szerokość jezdni 4m. Przekrój z pochyleniem jednostronnym 2%. Po stronie pd. -zach. projektuje się odcinki chodników. W części narożnej po stronie pd.-zach. znajdować się ma dojazd do garażu.

- Po stronie pn.-wsch. odcinek drogi (B), droga pożarowa. Długość odcinka około 98m, szerokość jezdni 4m, przekrój z pochyleniem jednostronnym 2%. Krawędź drogi sunięta od elewacji elewacji budynku na 5m. W części pd. odcinek drogi o pochyleniu 5%. Obniżenie nawierzchni w sąsiedztwie granicy działki umożliwi zniwelowanie terenu drogi i terenu zielonego otaczającego z drzewami. Znajdować się tu będą 3 dojścia do budynku.

- Po stronie pn.-zach. odcinek drogi (C), droga pożarowa o długości 32m (równoległej do elew.) o szerokości 4m, odsunięta od elewacji elewacji budynku na 5m, przekrój z pochyleniem jednostronnym 2%. Projektuje się tu stanowisko dla zawracania pojazdów pożarowych. Przy narożniku budynku odcinek drogi sąsiadujący z elewacją ze względu na konieczność zachowania drzewa. Po stronie pn. budynku, w części zach. projektuje się odcinek nawierzchni na palnie prostokątnym, z nawierzchnią wzmocnioną (dla samochodów osobowych).

- Po stronie pd.-zach. 2 odcinki chodnika (D), przeznaczony dla ruchu pieszego. Nawierzchnia o szerokości 2m usytuowana jest przy elewacji. Po stronie pd.-zach. w części środkowej chodnik sąsiaduje z parkingiem. Pochylenie niwelety 0%, przekrój z pochyleniem jednostronnym 2%.

- Po stronie pd.-zach. projektuje się parking (E) przeznaczony dla samochodów osobowych. Parking składać się ma z 2 rzędów miejsc w układzie prostokątnym rozdzielonych drogą o szerokości 5m. Projektuje się po stronie pn.-zach. 25 miejsc parkingowych, po stronie pd.-wsch. 26 miejsc. W tym 49 miejsc o wymiarach 2,5x5m oraz 2 miejsc o wymiarach 3,6x5m dla pojazdów kierowców niepełnosprawnych.

Na terenie planowanego parkingu obecnie znajduje się niewielki parking z nawierzchnią z kostki betonowej oraz wiata. Projektuje się rozebranie istniejącej nawierzchni i wykonanie nowego parkingu.

4. Rozwiązania wysokościowe i odwodnienie

Projektowane wysokości dróg, parkingów i chodników dostosowano do rzędnych wysokości budynku, terenu oraz istniejącej nawierzchni.

Pochylenia podłużne dróg nawierzchni we większości 0% (na krótkim odcinku 5%, przekrój poprzeczny 2%. Na parkingu pochylenie niwelety 1-2,5%, przekrój poprzeczny 2%.

Na parkingu projektuje się odwodnienie do 3 wpustów drogowych. Na pozostałym obszarze znajduje się droga pożarowa.

Projekt odwodnienia objęty jest odrębnym opracowaniem.

5. Konstrukcja nawierzchni

Wyniki badań geologicznych -

Na terenie objętym inwestycją od góry występuje Nasyp próchniczny 0-0,3p.p.t..

W części pn. znajduje się od góry Gleba

- Poniżej Nn - nasyp niekontrolowany, składający się z piasku, gruzu, wapna, otoczków.

Sięga on do głębokości - po stronie pd.-wsch. sięga do głębokości 1-1,2m.p.p.t.

- po stronie pd.-zach. do głębokości 0,6 m.p.p.t.

- Poniżej znajduje się nieregularny układ warstw, we większości :

Piasek drobny oraz Piasek glinisty (w/w warstwy występują w górnej części na rzędnej około 117,0-116,2m.n.p.m.).

W części pn. pod warstwą górną Gleby (0,3m) występuje Piasek pylasty do głębokości 0,8-1,4m.p.p.t.

Poniżej występuje Gлина piaszczysta oraz Piaski drobne.

Poziom wód gruntowych około 1,6-2,5 m.p.p.t.

Warunki gruntowe proste.

Warunki wodne określić można jako korzystne.

Warunki gruntowo-wodne zalicza się do grupy G3/4.

Konstrukcja nawierzchni

A – DROGI POŻAROWE

Kategoria ruchu KR2 (ruch lekko-średni)

- kostka betonowa.....8cm
- podsypka cementowo-piaskowa 1:3.....3
- warstwa z kruszywa łamanego lub naturalnego
stabilizowanego mechanicznie 0-31,5..... 25
- geosiatka
- warstwa piasku stabilizowanego cementem C3/4 (G3) 20
- warstwa piasku 10
- geowłóknina
- warstwa piasku 5

-----
razem 71

Sprawdzenie warunku mrozoodporności

strefa przemarzania – II - $h_z = 0,8$ m

grupa nośności G3/4 - kategoria ruchu KR2

wymagana grubość nawierzchni i podłoża

$$H_p = 0,65 \times H_z = 0,65 \times 0,8 = 0,52 < 0,66$$

Warunek mrozoodporności zostaje spełniony.

B – DROGI I PARKING DLA SAMOCHODÓW OSOBOWYCH

Kategoria ruchu KR2 (ruch lekko-średni)

- kostka betonowa.....8cm
- podsypka cementowo-piaskowa 1:3.....3
- warstwa z kruszywa łamanego lub naturalnego
stabilizowanego mechanicznie 0-31,5.....18
- geosiatka
- warstwa piasku stabilizowanego cementem C3/4 (G3) 20
- warstwa piasku 10
- geowłóknina
- warstwa piasku 5

-----
razem 68

C – CHODNIKI

- kostka betonowa.....8cm
- podsypka cementowo-piaskowa 1:4.....4
- warstwa piasku stabilizowanego cementem C3/4.....20
- warstwa piasku 20
- geowłóknina
- warstwa piasku 5

-----
razem 57

Warunki gruntowe są zróżnicowane. W części występują Nasypy niekontrolowane, które stanowią mogą podłoże nieprzydatne. Po wykonaniu korytowania podłoża należy sprawdzić warunki nośności podłoża. W przypadku niepełnienia warunków (opisanych w p.6) należy usunąć grunt rodzimy i

zastąpić go piaskiem (lub gruntem nośnym), do spełnienia parametrów nośności. W obszarach występowania podłoża przydatnego (piaski na których spełnione są warunki nośności), dopuszcza się zmniejszenie grubości warstwy stabilizacji (za zgodą inspektora).

6. Szczegóły konstrukcyjne

- Do budowy nawierzchni zastosować należy kostkę betonową „behaton” (16,5x20x8), koloru szarego, klasy „50”, gatunku 1.
- Do budowy nawierzchni drogi i chodnika z 4 stron sali należy użyć kostki betonowej bez fazowej, ze względu na przeznaczenie – do trasy nartowo-rolkowej.
- Wokół parkingu zastosować należy krawężniki drogowe - o szerokości 15cm, wyniesione na 8cm powyżej nawierzchni jezdni, ułożone na ławie betonowej C12/15
- Nawierzchnia z 4 stron budynku ograniczona opornikiem o szerokości 15cm, ułożone na ławie betonowej C12/15.
- Ściek z kostki betonowej na ławie betonowej C12/15
- Obrzeża chodnikowe betonowe o wymiarach 8x25cm na ławie betonowej C12/14
- Stanowiska parkingowe oddzielić należy od siebie pasem o szerokości 20cm, z kostki w kolorze czerwonym.

- W trakcie prowadzenia robót ziemnych – w przypadku stwierdzenia bardzo niekorzystnych warunków gruntowych w postaci występowania Nasypów niekontrolowanych w zawartością nienośnych materiałów – należy zastosować dodatkową warstwę geosiatki i geowłóknicy. Warstwę ułożyć należy na dolnej warstwie piasku o grubości 5cm.

- Grunt rodzimy powinien spełniać :
  - wskaźnik zagęszczenia $I_s=0,98$ i wtórny moduł odkształcenia $E_2>50\text{MPa}$ (G2), $E_2>35\text{MPa}$ (G3), $E_2>25\text{MPa}$ (G4),
  - Warstwa ulepszanego podłoża (doprowadzonego do G1) powinna spełniać :
  - wskaźnik zagęszczenia $I_s=1,0$ i wtórny moduł odkształcenia $E_2>80\text{MPa}$ - dla KR1,KR2.
  - Warstwa podbudowy powinna spełniać :
  - wskaźnik zagęszczenia $I_s=1,0$ $E_1>60\text{MPa}$, $E_2>120\text{MPa}$ - dla KR1,KR2.
  - Warstwa spełnić muszą warunek – $E_2/E_1<2,2$
- W/g normy BN-64/8931-02(6)

Badanie płytą dynamiczną i płytą VSS

E_1 - pierwotny moduł odkształcenia, E_2 - wtórny moduł odkształcenia

- Jeśli parametry podłoża nie są spełnione, należy wymienić grunt podłoża na piasek, ułożyć warstwę geosyntetyków lub wykonać warstwę piasku stabilizowanego cementem.

GEOSIATKA

Parametry :

- Wymiar oczka - 20x20 mm
- Wytrzymałość krótkotrwała wzdłuż pasma – 20 kN/m
- Wytrzymałość krótkotrwała w poprzek pasma – 20 kN/m
- Wytrzymałość przy zerwaniu wzdłuż i w poprzek pasma – 12 %
- Warstwę geosiatkę i geowłókninę ułożyć należy na dolnej warstwie piasku o grubości 10 cm, na niej ułożyć należy warstwę piasku

Uwaga - Zaleca się zastosowanie materiałów o parametrach zbliżonych do wyżej wymienionych.

Normy i literatura techniczna

PN-S-02205:1998 - Drogi samochodowe. Roboty ziemne. Wymagania i badania.

PN-S-06102:1997 - Drogi samochodowe. Podbudowy z kruszyw stabilizowanych mechanicznie.

PN-S-06102 1997 – Podbudowy z kruszyw stabilizowanych mechanicznie

PN-EN 13108-5:2008 - Mieszanki mineralno-asfaltowe – Wymagania

PN-S-06102:1997 - Drogi samochodowe. Podbudowy z kruszyw stabilizowanych mechanicznie.
 PN-S-96013:1997- Podbudowy z chudego betonu. Wymagania i badania
 PN-EN 1338:2005 PN-EN 1338:2005/AC:2007 - Betonowa kostka brukowa – Wymagania i metody badań.
 PN-S-96023:1984 Drogi samochodowe. Nawierzchnie tłuczniowe
 PN-EN-ISO 9863-2:1999 Geotekstylia i wyroby pokrewne
 PN-S-06102:1997 - Drogi samochodowe. Podbudowy z kruszyw stabilizowanych mechanicznie.
 PN-EN 2061:2003 – Beton zwykły
 PN-77/8931-12 - Oznaczanie wskaźnika zagęszczenia gruntu
 PN-EN 1340:2004 - Krawężniki betonowe – Wymagania i metody badań.
 Katalog typowych konstrukcji nawierzchni podatnych i półsztywnych GDDKiA 2014
 PN-EN 206:2014-4 Krawężniki betonowe
 PN-60/B-11100 Materiały kamienne. Kostka drogowa.
 [PN-80/6775-03/01 Prefabrykaty budowlane z betonu. Elementy nawierzchni dróg, ulic, parkingów i torowisk tramwajowych. Wspólne wymagania i badania
 PN-80/6775-03/01 Prefabrykaty budowlane z betonu. Elementy nawierzchni dróg, ulic, parkingów i torowisk tramwajowych. Wspólne wymagania i badania
 BN -64/8931-02 Oznaczenie modułu odkształcenia
 PN-S-96013:1997 Drogi samochodowe. Podbudowa z chudego betonu. Wymagania i badania.
 PN-S-02205:1996 Drogi samochodowe. Roboty ziemne. Wymagania i badania.
 PN-91/B-06716 Kruszywa mineralne. Piaski i żwiry filtracyjne. Wymagania techniczne.
 PN-B-11113:1966 Kruszywa mineralne. Kruszywa naturalne do nawierzchni drogowych; piasek
 PN-B-11112:1966 Kruszywa mineralne. Kruszywa łamane do nawierzchni drogowych
 +PN-S-96013:1997- Podbudowy z chudego betonu. Wymagania i badania
 PN-S-96012 – Podbudowa i ulepszone podłoże z gruntu stabilizowanego cementem
 PN-S-06102 – Podbudowy z kruszyw stabilizowanych mechanicznie
 +PN-S-06102:1997 Drogi samochodowe. Podbudowy z kruszyw stabilizowanych mechanicznie
 PN-60/B-11100 Materiały kamienne. Kostka drogowa.
 PN-57/S-06100 Drogi samochodowe. Nawierzchnie z kostki kamiennej. Warunki Techniczne.
 PN-S-96026 Drogi samochodowe. Nawierzchnie z kostki kamiennej nieregularnej. Wymagania techniczne i badania przy odbiorze
 PN-ENB-13043 2004 Kruszywa do mieszanek bitumicznych i powierzchniowych utrwaleń stosowanych na drogach .
 PN-S-02205, 1998 Drogi samochodowe. Roboty ziemne. Wymagania i badania
 PN-B-11112:1996 Kruszywa mineralne. Kruszywa łamane do nawierzchni drogowych.
 PN-B-11111:1996 Kruszywa mineralne. Kruszywa naturalne do nawierzchni drogowych. Żwir i mieszanka

7. Zestawienie ilościowe

7.1. A – DROGI POŻAROWE - 951m²

- kostka betonowa.....	8cm
- podsypka cementowo-piaskowa 1:3.....	3
- warstwa z kruszywa łamanego lub naturalnego stabilizowanego mechanicznie 0-31,5.....	25
- geosiatka	
- warstwa piasku stabilizowanego cementem C3/4 (G3)	20
- warstwa piasku	10
- geowłóknina	
- warstwa piasku	5
	-----
razem	71

w tym kostki czerwonej - **76m²**

- razem 68

razem 57

Droga - 485m³ - z masy-mineralno-bitumicznej i betonu, na pobudowie

Zestawienie robót ziemnych

l.p	Odległość	Powierzchnia		Powierzchnia średnia		Odległość	Objętość	
		Wykop m ²	Nasyp m ²	Wykop m ²	Nasyp m ²		Wykop m ³	Nasyp m ³
	Niweleta A							
1	0,0	3,6	5,2			-		
2	21,1	3,6	2,4	3,6	3,8	21,1	75,96	80,18
3	42,21	3,5	2,9	3,55	2,65	21,1	74,9	55,91
4	68,11	3,0	1,0	3,25	1,95	25,9	84,17	50,5
5	90,11	4,2	0,4	3,6	0,7	22	79,2	15,4
6	112,21	2,8	0,6	3,5	0,5	22,1	77,35	11,05
7	138,07	3,8	-	3,3	0,3	25,86	85,33	7,76
8	150,27	7,1	-	5,45	-	12,2	66,49	
9	172,1	14,6	-	10,85	-	21,83	236,85	
9a	172,1	2,8	-					
10	201,24	2,2	-	2,5	-	29,14	72,85	
11	217,12	9,4	-	5,8	-	15,88	92,1	
12	235,02	1,4	-	5,2	-	8,7	45,24	
13	264,5	1,4	-	1,4	-	4,1	5,74	
14	301,2	1,4	-	1,4	-	3,1	4,34	
15	319,8	1,4	-	1,4	-	3,3	4,62	
	Niweleta B							
16	0	9,4	-					
17	25,34	8,6	-	9,0	-	25,34	228,06	
18	50,0	8,2	-	8,4	-	24,66	207,14	
19	73,86	8,8	-	8,5	-	23,86	202,81	
Łącznie							1643,15	220,8

mgr inż. bud. Andrzej Pryszczewski
upr.dr.proj. WKP/0310/POOD/11

PLAN BEZPIECZEŃSTWA I OCHRONY ZDROWIA

1. Informacje dotyczące przewidywanych zagrożeń występujących podczas realizacji robót budowlanych, określające skalę i rodzaje zagrożeń oraz miejsce i czas ich wystąpienia.

- Skaleczenie / upadek (podczas wszystkich prac) - możliwe,
- Potrącenie przez poruszające się po budowie pojazdy i maszyny - możliwe,
- Zapłon, zapalenie lub wybuch gazu podczas przebudowy podziemnych linii gazowych - możliwe,
- Porażenie prądem podczas przebudowy podziemnych i naziemnych linii energetycznych -możliwe,
- Upadki z wysokości przy wykonywaniu robót mostowych i energetycznych - możliwe,
- Osunięcie się ziemi w wykopach podczas robót ziemnych - możliwe,
- Wypadki i kolizje drogowe podczas wykonywania prac pod ruchem - możliwe,
- Natknięcie się na przedmioty niebezpieczne niewiadomego pochodzenia podczas wykonywania prac ziemnych (niewypały) - mało prawdopodobne.

2. Informację o wydzieleniu i oznakowaniu miejsca prowadzenia robót budowlanych, stosownie do rodzaju zagrożenia.

- Wjazdy / wyjazdy oznakowane i zamknięte dla ruchu według projektu tymczasowej organizacji ruchu,
- Zabezpieczenie studni oraz wykopów poprzez oznakowanie taśmą ostrzegawczą BHP,
- Projekt oznakowania t na czas budowy przygotowuje firma wykonawcza realizująca inwestycje

3. Informację o sposobie prowadzenia instruktażu pracowników przed przystąpieniem do realizacji robót szczególnie niebezpiecznych, w tym:

- a) określenie zasad postępowania w przypadku wystąpienia zagrożenia,
  - b) konieczność stosowania przez pracowników środków ochrony indywidualnej, zabezpieczających przed skutkami zagrożeń,
  - c) zasady bezpośredniego nadzoru nad pracami szczególnie niebezpiecznymi przez wyznaczone w tym celu osoby,
- Instruktaż ogólny przed przystąpieniem pracownika do pracy prowadzi służba bhp,
  - Instruktaż stanowiskowy prowadzi bezpośredni przełożony pracownika (kierownik budowy, majster). Instruktaż stanowiskowy należy przeprowadzić przy każdorazowej zmianie stanowiska pracy przez pracownika.
  - Przy pracach szczególnie niebezpiecznych, wymagających szczególnej sprawności psychofizycznej (operatorzy maszyn drogowych, pilarze) i prace które powinny być wykonywane co najmniej przez 2 osoby (oznakowanie i remont dróg na odcinkach nie zamkniętych dla ruchu) bezpośredni przełożony pracownika obowiązany jest każdorazowo przed przystąpieniem do pracy omówić warunki pracy, a w szczególności, gdy uległy one zmianie,
  - Bezpośredni przełożony obowiązany jest każdorazowo powiadomić wszystkich pracowników o zmianie warunków na budowie przed przystąpieniem do pracy,
  - W razie wystąpienia zagrożenia dla zdrowia lub życia pracownika lub osób znajdujących się w strefie zagrożenia, prace należy natychmiast przerwać, ostrzec zagrożone osoby i zawiadomić o tym fakcie przełożonego,
  - Wykonywanie prac bez środków ochrony osobistej tam, gdzie są one wymagane – jest zabronione - odpowiedzialny kierownik budowy,
  - Nadzór nad wykonywaniem prac szczególnie niebezpiecznych należy powierzyć osobom przeszkolonym z zakresu bhp (kierownikowi budowy, majstrowi). Nadzorujący odpowiedzialny jest za bezpieczne wykonywanie tych prac.

4. Określenie sposobu przechowywania i przemieszczania materiałów, wyrobów, substancji oraz preparatów niebezpiecznych na terenie budowy.

Na terenie budowy brak materiałów i preparatów niebezpiecznych.

5. Wskazanie środków technicznych i organizacyjnych, zapobiegających niebezpieczeństwom wynikającym z wykonywania robót budowlanych w strefach szczególnego zagrożenia zdrowia lub w ich sąsiedztwie, w tym zapewniających bezpieczną i sprawną komunikację, umożliwiającą szybką ewakuację na wypadek pożaru, awarii i innych zagrożeń

Maszyny i urządzenia

- Każda maszyna i urządzenie musi posiadać DTR.

- Maszyny i urządzenia, które podlegają dozorowi technicznemu eksploatowane na budowie powinny posiadać dokumenty uprawniające do ich eksploatacji,
- Maszyny poruszające się po budowie winny posiadać sygnalizator cofania,
- Wszelkie instrukcje i oznaczenia muszą być w języku polskim,
- Każdorazowo przed przystąpieniem do pracy sprawdzić stan techniczny sprzętu oraz czy uruchomienie go nie zagraża innym pracownikom,
- Do pracy na budowie może być dopuszczony jedynie sprzęt sprawny technicznie,

Roboty ziemne

- W razie prowadzenia robót ziemnych w bezpośrednim sąsiedztwie instalacji wodociągowej, kanalizacyjnej, elektrycznej, gazowej, itp. należy określić bezpieczną odległość (w pionie i w poziomie), w jakiej mogą być wykonywane te roboty i zapewnić nad nimi fachowy nadzór techniczny. Odległości te określa kierownictwo robót w porozumieniu z właściwymi jednostkami, w których zarządzie lub użytkowaniu znajdują się te instalacje.
- W rejonie występowania przewodów należy roboty ziemne wykonywać ręcznie.
- W razie przypadkowego odkrycia w trakcie wykonywania robót ziemnych instalacji j.w, należy niezwłocznie przerwać prace do czasu ustalenia pochodzenia tych instalacji i określenia, czy i w jaki sposób możliwe jest w tym miejscu dalsze bezpieczne prowadzenie robót.
- W razie ujawnienia podczas prac niewypałów lub przedmiotów trudnych do identyfikacji, prace należy przerwać, a miejsca niebezpieczne ogrodzić i oznakować napisami ostrzegawczymi,
- Przy wykonywaniu robót ziemnych sprzętem zmechanizowanym należy wyznaczyć w terenie strefę niebezpieczną,
- Przy zagęszczaniu nasypu za pomocą walców drogowych odległość walca od górnej krawędzi nie może przekroczyć 0,5 m,
- W czasie wałowania nasypu zabrania się wykonywania jakichkolwiek innych prac,
- Przy wykonywaniu robót ziemnych sprzętem zmechanizowanym należy wyznaczyć w terenie strefę niebezpieczną,
- Użytkowanie i posługiwanie się narzędziami powinno być zgodne z zaleceniami producenta,
- W razie stwierdzenia w czasie pracy uszkodzenia maszyny lub urządzenia należy je natychmiast zatrzymać, wyłączyć oraz zabezpieczyć przed osobami postronnymi i zgłosić ten fakt przełożonemu,
- Maszyny i urządzenia niesprawne, uszkodzone lub będące w naprawie powinny być wycofane z użytku oraz wyraźnie oznakowane tablicami informacyjnymi i zabezpieczone w sposób uniemożliwiający ich uruchomienie,
- Maszyn będących w ruchu nie wolno naprawiać, czyścić i smarować,
- Wznowienie pracy maszyny lub urządzenia bez usunięcia awarii jest kategorycznie zabronione.

Roboty kanalizacyjne

- W razie prowadzenia robót kanalizacyjnych w bezpośrednim sąsiedztwie innych instalacji (np.: wodociągowej, kanalizacyjnej, elektrycznej, gazowej, itp.) należy określić bezpieczną odległość (w pionie i w poziomie), w jakiej mogą być wykonywane te roboty i zapewnić nad nimi fachowy nadzór techniczny. Odległości te określa kierownictwo robót w porozumieniu z właściwymi jednostkami, w których zarządzie lub użytkowaniu znajdują się te instalacje,
- W razie przypadkowego odkrycia w trakcie wykonywania robót kanalizacyjnych instalacji j.w, należy niezwłocznie przerwać prace do czasu ustalenia pochodzenia tych instalacji i określenia, czy i w jaki sposób możliwe jest w tym miejscu dalsze bezpieczne prowadzenie robót,
- Przy wykonywaniu robót kanalizacyjnych sprzętem zmechanizowanym należy wyznaczyć w terenie strefę niebezpieczną,
- Użytkowanie i posługiwanie się narzędziami powinno być zgodne z zaleceniami producenta,
- W zależności od głębokości wykopu należy zabezpieczyć ściany wykopu przed zasypaniem poprzez wykonanie deskowania lub odpowiednie nachylenie ścian (w zależności od rodzaju gruntu).

Układanie nawierzchni drogowej

Prace szczególnie niebezpieczne

- Przed przystąpieniem do prac o zwiększonym ryzyku wypadkowym należy udzielić pracownikom instruktażu, szczególnie tym, których ryzyko to dotyczy (bezpośredni przełożony),

- Do prac j/w należy kierować pracowników doświadczonych, o wysokich kwalifikacjach zawodowych,
- Nadzór nad tymi pracami powierzyć kierownikowi budowy lub majstrowi.

Oznakowanie budowy

- Budowę należy oznakować zgodnie z projektem tymczasowej organizacji ruchu,
- Należy utrzymywać w czystości wszystkie znaki i tablice, którymi oznakowana jest budowa,
- W uzasadnionych przypadkach należy wyznaczyć pracownika z uprawnieniami do kierowania i wstrzymania ruchu pojazdów,
- Należy zapewnić drogę dojazdową dla służb ratowniczych (straż pożarna, pogotowie ratunkowe, inne służby ratownicze).

NA TERENIE BUDOWY NALEŻY BEZWZGLĘDNIENIE NOSIĆ UBRANIE Z LISTWAMI ODBŁASKOWYMI LUB KAMIZELKI OCHRONNE.

Pierwsza pomoc

- W razie poważnego wypadku należy zadzwonić pod numer służb ratowniczych,
- Powiadamiając służby ratownicze należy podać następujące informacje:
  - swoje imię i nazwisko,
  - nazwę firmy i numer telefonu z jakiego się dzwoni,
  - miejsce wypadku (kilometraż, drogi dojazdowe, punkty odniesienia),
  - liczbę poszkodowanych,
  - co się wydarzyło,
  - w jakim stanie jest poszkodowany (oddycha, porusza się, ma widoczne obrażenia, itd.),
- Należy poczekać, aż służba ratownicza potwierdzi wyjazd do wypadku,
- Należy zadbać o odpowiednią liczbę załogi, która pomoże dotrzeć służbom ratowniczym na miejsce wypadku,
- Powiadomić o wypadku kierownika budowy odpowiedzialnego za roboty na danym odcinku, na którym zdarzył się wypadek,
- W razie wypadku ciężkiego, zbiorowego lub śmiertelnego, kierownictwo budowy obowiązane jest powiadomić PIP i Prokuraturę.

Numery telefonów na które należy dzwonić w razie zaistnienia wypadku lub innego zdarzenia na budowie

POGOTOWIE RATUNKOWE 999

STRAŻ POŻARNA 998

POLICJA 997

KIEROWNIK BUDOWY (podać po wyborze Wykonawcy robót)

6. Wskazanie miejsca przechowywania dokumentacji budowy oraz dokumentów niezbędnych do prawidłowej eksploatacji maszyn i innych urządzeń technicznych.

Miejsce przechowywania dokumentacji określi Inwestor po porozumieniu z Wykonawcą robót. Dokumenty niezbędnych do prawidłowej eksploatacji maszyn i innych urządzeń technicznych przechowywane powinny być w siedzibie Wykonawcy lub w Biurze budowy.

mgr inż. bud. Andrzej Pryszczewski
upr.dr.proj. WKP/0310/POOD/11